

Björnsundet

Katrineholms kommun

Förstudie fåglar 2024

Adoxa Naturvård

Titelbladets bild: Produktionsskogsbruk präglar inventeringsområdet. Här syns en skogsbilväg och barrträdsplantager i olika faser.

Adoxa Naturvård

Tel: 0708 - 804582

E-post: janne.elmhag@adoxanatur.se

Postadress: Villa Skogshall, 641 99 Sköldinge

Hemsida: www.adoxanatur.se

Författare: Janne Elmhag

Foto: Janne Elmhag

2024-03-19

Adoxa Naturvård

Sammanfattning

Endast tre fågelarter, kaja, spillkråka (NT) och morkulla finns rapporterade från inventeringsområdet och några häckningar har inte konstaterats. Några få potentiella boträd för spillkråka finns nära vägen i norr men häckning bedöms inte som sannolik. Detsamma gäller kaja. För den tredje arten, morkulla, kan häckning inte uteslutas. Produktionsskogsbruk präglar området och missgynnar fågellivet generellt. Vid en observationsplats 300 m nordväst om inventeringsområdet har en lång rad fågelarter noterats. Vissa av dessa arter förekommer sannolikt till och från i området och häckning kan förekomma.

Inledning/Bakgrund

Ericssbergs Säteri AB planerar att bygga bostäder i ett skogsområde omedelbart söder om tätorten Forssjö i Katrineholms kommun (nedan kallat inventeringsområdet – se karta 1). Inför det fortsatta planarbetet och inför den eventuella byggstarten har önskemål om ett ökat kunskapsunderlag beträffande fåglar uppkommit. Ericssbergs Säteri AB genom Leif Lundborg gav Adoxa Naturvård i uppdrag att utföra en förstudie beträffande häckfågelsituationen med utgångspunkt i befintlig information, huvudsakligen uppgifter från Artportalen.

Metod

Den sannolika häckfågelsituationen bedöms och diskuteras med hjälp av uppgifter från Artportalen samt inventerarens personliga erfarenheter av inventeringsområdet (NVI 2021) och liknande områden.

Resultat

Inga rödlistade fågelarter finns registrerade från inventeringsområdet i Artportalen de senaste 10 åren. Endast en notering av fåglar har gjorts inom inventeringsområdet under den perioden – fem förbiflygande kajor i den norra delen. Vid fältbesök 2021, under pågående naturvärdesinventering hördes spillkråka (NT) i området vid ett tillfälle och en morkulla sågs i den ur naturvärdessynpunkt värdefulla skogsbården nära stranden i söder.

I inventeringsområdets närhet däremot, men 300 m utanför, i NV vid Mosstorp har över 50 fågelarter noterats de senaste 10 åren varav flera är rödlistade (se röd punkt i karta 1 nedan samt bilaga 1 - artförteckning).

Analys o diskussion

I det aktuella inventeringsområdet finns endast uppgifter i Artportalen om fem förbiflygande kajor under den senaste tioårsperioden. Att inte fler arter är rapporterade beror huvudsakligen på att få ornitologer har besökt området och

därför inte heller rapporterat därifrån. Under den naturvärdesinventering som genomfördes under 2021 hördes spillkråka (NT) vid ett tillfälle. Spillkråka kan utnyttja området för födosök men häckning är inte sannolik även om några få grova potentiella boträd, tall och asp, finns nära vägen i nordost – bland annat en asp med uthackat bohål. I ett tätt skogsparti med fuktig mark nära stranden noterades en morkulla under samma inventering. Häckning kan inte uteslutas. Beträffande kaja är häckning inte sannolik på grund av brist på grova hålträd och andra lämpliga häckningsplatser.

Produktionsinriktat skogsbruk har bedrivits i huvuddelen av inventeringsområdet under många decennier vilket påtagligt reducerar arealen lämpliga häckningsmiljöer. Inslaget av grova träd och död ved är litet vilket påverkar fågelfaunan negativt. Här förekommer sannolikt mest generalister bland fåglarna det vill säga de arter som är breda i sina miljöpreferenser eller de som kan dra nytta av produktionsskogens miljöer – talgoxe, blåmes, rödhake, bofink, gärdsmyg och möjligen även svarthätta i lövträdsrikare delar. Men förutsättningarna är mycket begränsade för mer kräsna skogsarter som tofsmes, mindre hackspett och sparvuggla till exempel.

Från observationsplatser i närheten, i synnerhet vid Mosstorp ca 300 m NV om gränsen till inventeringsområdet har dock en lång rad fåglar observerats – drygt 50 arter under de senaste 10 åren. Sannolikt har de flesta av dem passerat över inventeringsområdet eller använt inventeringsområdet för födosök. Några av dem har troligen även häckat i de mest attraktiva delarna av inventeringsområdet. Det gäller delar med mogen skog och "högt" eller "påtagligt naturvärde" - strandremsan med olikåldrig blandskog, sumpskogsavsnitt och blandskogen närmast vägen där bland annat en asp med bohål finns. De ca 50 arterna är dock noterade ca 300 meter från inventeringsområdet och kan inte med säkerhet knytas till inventeringsområdet.

Karta 1. Under de senaste 10 åren har endast en notering av fåglar gjorts i inventeringsområdet (röd begränsningslinje) och registrerats i Artportalen. Den gula pricken symboliserar en observation av fem förbiflygande kajor år 2016. Den röda pricken är en observationsplats med hög besöksfrekvens där drygt 50 fågelarter har noterats av flera olika observatörer de senaste 10 åren.

Referenser:

1. Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog, Nitare m fl, Skogsstyrelsens förlag, 2000.
2. Rödlistade arter i Sverige, Gärdenfors, U. ed. ArtDatabanken, SLU, Uppsala, 2020
3. www.artportalen.se
4. <http://artfakta.artdatabanken.se>
5. <http://www.google.com/earth>

Bilagor

1. Artförteckning Mosstorp

Bilaga 1 Artförteckning Mosstorp enligt Artportalen 2014-2024

Svenska artnamn	Vetenskapliga namn	Antal obsar	Rödlistning
Kanadagås	<i>Branta canadensis</i>	1	
Sångsvan	<i>Cygnus cygnus</i>	2	
Ringduva	<i>Columba palumbus</i>	1	
Trana	<i>Grus grus</i>	3	
Gråtrut	<i>Larus argentatus</i>	2	VU
Kungsörn	<i>Aquila chrysaetos</i>	2	NT
Röd glada	<i>Milvus milvus</i>	1	
Havsörn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	3	NT
Fjällvråk	<i>Buteo lagopus</i>	5	NT
Ormvråk	<i>Buteo buteo</i>	13	
Mindre hackspett	<i>Dryobates minor</i>	1	NT
Större hackspett	<i>Dendrocopos major</i>	23	
Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	5	NT
Gröngöling	<i>Picus viridis</i>	2	
Tornfalk	<i>Falco tinnunculus</i>	1	
Varfågel	<i>Lanius excubitor</i>	7	
Törnskata	<i>Lanius collurio</i>	3	
Nötskrika	<i>Garrulus glandarius</i>	27	
Skata	<i>Pica pica</i>	5	
Kaja	<i>Corvus monedula</i>	1	
Korp	<i>Corvus corax</i>	5	
Gråkråka	<i>Corvus cornix</i>	2	
Svartmes	<i>Periparus ater</i>	44	
Tofsmes	<i>Lophophanes cristatus</i>	30	
Entita	<i>Poecile palustris</i>	41	NT
Talltita	<i>Poecile montanus</i>	35	NT
Blåmes	<i>Cyanistes caeruleus</i>	47	
Talgoxe	<i>Parus major</i>	48	
Sånglärka	<i>Alauda arvensis</i>	2	
Stjärtmes	<i>Aegithalos caudatus</i>	4	
Svarthätta	<i>Sylvia atricapilla</i>	1	
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	2	
Sidensvans	<i>Bombycilla garrulus</i>	1	
Nötväcka	<i>Sitta europaea</i>	36	
Trädkrypare	<i>Certhia familiaris</i>	11	
Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	1	VU
Taltrast	<i>Turdus philomelos</i>	3	
Dubbeltrast	<i>Turdus viscivorus</i>	5	
Rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>	1	NT
Koltrast	<i>Turdus merula</i>	18	

Björktrast	Turdus pilaris	8	NT
Rödhake	Erithacus rubecula	1	
Pilfink	Passer montanus	1	
Bofink	Fringilla coelebs	5	
Bergfink	Fringilla montifringilla	2	
	Coccothraustes		
Stenknäck	coccothraustes	1	
Domherre	Pyrrhula pyrrhula	33	
Grönfink	Chloris chloris	14	EN
Gråsiska	Acanthis flammea	7	
Mindre korsnäbb	Loxia curvirostra	6	
Grönsiska	Spinus spinus	7	
Gulspurv	Emberiza citrinella	34	NT

Rödlistans kategorier:

LC = Livskraftig

NT = Missgynnad

VU = Sårbar

EN = Starkt hotad

CR = Akut hotad

RE = Utdöd (Nationellt)